

(DERS NOTU NİTELİĞİNDEDİR. BAŞKA AMAÇLA KULLANILAMAZ, ÇOĞALTILAMAZ;
DAĞITILAMAZ)

BORÇ

ALACAK

AKTİF HESAP ARTIŞI GİDER HESABI ARTIŞI	PASİF HESAP ARTIŞI GELİR HESABI ARTIŞI	XXXX,- XXXX,-	XXXX,- XXXX,-
PASİF HESAP AZALIŞI GELİR HESABI AZALIŞI	AKTİF HESAP AZALIŞI GİDER HESABI AZALIŞI	XXXX,- XXXX,-	XXXX,- XXXX,-

TİCARİ MAL SATIŞI

Örnek: İşletme 800 TL'ye alıcı Ayşe Kaya'ya ticari malı satmıştır. Satılan malın maliyeti 600 TL'dir. (Örnekte KDV hariç tutulmuştur.)

a) Bedel peşin alınmıştır.

100 KASA Ticari malın peşin satışı.	600 YURTİÇİ SATIŞLAR	800,-	800,-
621 STMM Ticari malın satışının maliyet kaydı	153 TİCARİ MALLAR	600,-	600,-

b) Bedel banka havalesi ile alınmıştır.

102 BANKALAR Ticari malın banka havalesi karşılığında satışı.	600 YURTİÇİ SATIŞLAR	800,-	800,-
621 STMM Ticari malın satışının maliyet kaydı	153 TİCARİ MALLAR	600,-	600,-

c) Bedel çek karşılığı alınmıştır. (Müşteri mal karşılığında çek vermiştir-işletme almış olduğu için alınan çekler düşünülmelidir.)

101 ALINAN ÇEKLER Ticari malın çek karşılığında satışı.	600 YURTİÇİ SATIŞLAR	800,-	800,-
621 STMM Ticari malın satışının maliyet kaydı	153 TİCARİ MALLAR	600,-	600,-

d) Mal satışı senetsiz gerçekleşmiştir. (Veresiye). (İşletme mal satışı karşılığında alacaklı kalmıştır- Mal bedeli müşterinin (alıcı olan Ayşe Kaya) hesabına yazılmıştır).

120 ALICILAR 120.01. Ayşe Kaya Ticari malın senetsiz (veresiye) satışı.	600 YURTIÇİ SATIŞLAR	800,-	800,-
621 STMM Ticari malın satışının maliyet kaydı	153 TİCARİ MALLAR	600,-	600,-

e) Bedel senet karşılığı alınmıştır. (Mal satışı senet karşılığı gerçekleştirilmiş.) (Müşteri mal karşılığında senet vermiştir ve borçlanmıştır-işletmemiz ise almış olduğu için ve alacaklı taraf olduğu için alacak senetleri düşünülmelidir.)

121 ALACAK SENETLERİ Ticari malın senet karşılığında satışı.	600 YURTIÇİ SATIŞLAR	800,-	800,-
621 STMM Ticari malın satışının maliyet kaydı	153 TİCARİ MALLAR	600,-	600,-

TİCARİ MAL ALIŞI

Örnek: İşletme ticari malı 600 TL'ye satıcı Ahmet Yılmaz'dan satın almıştır. (Örneklerde KDV hariç tutulmuştur.)

a) Malın bedeli peşin ödenmiştir.

153 TİCARİ MALLAR Ticari malın peşin satın alınması.	100 KASA 100.01 TL Kasası	800,-	800,-
---	------------------------------	-------	-------

b) Malın bedeli banka havalesi ile ödenmiştir.

153 TİCARİ MALLAR Ticari malın banka havalesi ile satın alınması.	102 BANKALAR 100.01 Halk Bankası	800,-	800,-
--	-------------------------------------	-------	-------

c) Mal alış karşılığında çek **keşide edilmiştir.**

153 TİCARİ MALLAR Ticari malın çek keşide edilerek satın alınması.	103 VERİLEN ÇEKLER VE ÖDEME EMİRLERİ	800,-	800,-
---	---	-------	-------

d) Malın bedeli karşılığında çek **ciro** edilmiştir.

153 TİCARİ MALLAR	101 ALINAN ÇEKLER	800,-	800,-
Ticari malın çek ciro edilerek satın alınması.			

e) Malın bedeli karşılığında borçlu kalınmıştır. (Malı satan Ahmet Yılmaz alacaklanmıştır, ancak işletme borçlu olduğu için (satıcıya borçlu olduğu için) satıcılar hesabı düşünülmelidir.)

153 TİCARİ MALLAR	320 SATICILAR 320.01 Ahmet Yılmaz	800,-	800,-
Ticari malın senetsiz satın alınması.			

f) Malın bedeli karşılığında senet **keşide** edilmiştir (düzenlenmiştir.) (İşletme aldığı mal karşılığında senet vermiştir, işletme borçlu olduğu için borç senetleri düşünülmelidir.)

153 TİCARİ MALLAR	321 BORÇ SENETLERİ	800,-	800,-
Ticari malın senet karşılığı satın alınması.			

g) Malın bedeli karşılığında senet **ciro** edilmiştir.

153 TİCARİ MALLAR	121 ALACAK SENETLERİ	800,-	800,-
Ticari malın senet ciro edilerek satın alınması.			

TİCARİ MAL HAREKETLERİ (Aşağıdaki örneklerin TL tutarları ve kullanılan hesaplar yeni bir uygulama incelemeniz için derste anlatılandan farklı olarak sorulmuş ve çözülmüştür.)

MAL ALIŞI: İşletme 800 TL'ye ticari malı satın almıştır. Malın yarısının bedeli peşin ödenmiş, geriye kalan kısmı ise 3 ay vadeli borçlanılmıştır (veresiye borç, senetsiz borç, vadeli borç). (Örnekte KDV hariç tutulmuştur.)

153 TİCARİ MALLAR	800,-	
100 KASA		400,-
100.01 TL Kasası		
320 SATICILAR		400,-
320.03. Ahmet Yılmaz 400,-		
Ticari malın peşin ve vadeli satın alınması.		

Borç	320 SATICILAR	Alacak
	50,-	400,-
	300,-	
	350,-	400,-

ALİŞ GİDERİ: İşletme aldığı ticari mal için 25 TL'lik nakliye bedelini peşin ödemiştir.

153 TİCARİ MALLAR	25,-	
100 KASA		25,-
100.01 TL Kasası		
Ticari malın nakliye giderinin ödenmesi.		

ALİŞ İNDİRİMİ: İşletme daha önce aldığı ticari mal için malın satıcısından 50 TL değerinde indirim almıştır. (yani işletmeye indirim yapılmıştır.) İndirim, satıcının hesabından düşürülmüştür, yani işletmenin borcundan düşürülmüştür. (Satıcı hesabı= satıcının bizden (işletmeden) olan alacağı ya da İŞLETMENİN satıcıya borcu demektir.)

320 SATICILAR	50,-	
320.03 Ahmet Yılmaz 50,-		
153 TİCARİ MALLAR		50,-
Ticari mal için satıcıdan indirim alınması.		

ALİŞ İADESİ: İşletme daha önce aldığı ticari malın 300 TL'lik kısmını, satış koşullarına uygun olmadığı gerekçesi ile iade etmiştir. İade edilen malın bedeli işletmeye nakit olarak geri ödenmiştir.

100 KASA	300,-	
153 TİCARİ MALLAR		300,-
Alınan ticari malın bir kısmının iadesi.		

ALİŞ İADESİ: İşletme daha önce aldığı ticari malın 300 TL'lik kısmını, satış koşullarına uygun olmadığı gerekçesi ile iade etmiştir. İade edilen malın bedeli satıcının hesabından (işletmenin borcundan) düşürülmüştür.

320 SATICILAR	300,-	
320.03 Ahmet Yılmaz 300,-		
153 TİCARİ MALLAR		300,-
Alınan ticari malın bir kısmının iadesi.		

MAL SATIŞI: İşletme 1.000 TL'ye ticari malı peşin satmıştır. Satılan malın maliyeti 800 TL'dir. (Örnekte KDV hariç tutulmuştur.)

100 KASA	600 YURTIÇİ SATIŞLAR	1.000,-	1.000,-
Ticari malın peşin satışı.			
621 STMM	153 TİCARİ MALLAR	800,-	800,-
Ticari malın satışının maliyet kaydı			

Gelir tablosu

Gelir ARTIŞ	1.000,-
Gider ARTIŞ	(800,-)
Kâr-Zarar	200,-

MAL SATIŞI: İşletme 1.000 TL'ye ticari malı satmıştır. Satış bedelinin yarısı peşin olarak tahsil edilmiştir, geri kalanı 4 ay vadeli olarak müşterinin hesabına yazılmıştır. (Alıcının hesabına yazılmış, müşterinin borcuna yazılmış, yani veresiye satılmış, İŞLETMENİN ALACAĞINA YAZILMIŞTIR.) Satılan malın maliyeti 800 TL'dir. (Örnekte KDV hariç tutulmuştur.)

100 KASA		500,-	
120 ALICILAR		500,-	
120.01 Ayşe Kaya 500,-			
Ticari malın peşin ve vadeli satışı.	600 YURTIÇİ SATIŞLAR		1.000,-
621 STMM	153 TİCARİ MALLAR	800,-	800,-
Ticari malın satışının maliyet kaydı			

Borç	120 ALICILAR	Alacak
	500,-	50,-

MAL SATIŞ GİDERİ: İşletme sattığı ticari mal için 30,- TL değerinde gider (nakliye) parasını peşin ödemiştir.

612 DİĞER İNDİRİMLER	100 KASA	30,-	30,-
Ticari malın satış giderinin ödenmesi.			

AZ ÖNCEKİ HALİ	SON HALİ
Gelir tablosu	Gelir tablosu
Gelir ARTIŞ 1.000,-	Gelir ARTIŞ 1.000,-
Gider ARTIŞ (800,-)	GİDER ARTIŞ (30,-)
Kâr-Zarar 200,-	Gider ARTIŞ (STMM) (800,-)
	Kâr-Zarar 170,-

SATIŞ İSKONTOSU: İşletme sattığı ticari mal için, müşterisine 50,- TL indirim (iskonto) yapmıştır. İskonto tutarı müşterinin borcundan (müşterinin hesabından, YANİ İŞLETMENİN ALACAGINDAN) düşürülmüştür.

611 SATIŞ İSKONTOLARI	120 ALICILAR 120.01 Ayşe Kaya 500,-	50,-	50,-
Ticari malın satışın indirim yapılması.			

AZ ÖNCEKİ HALİ		SON HALİ	
Gelir tablosu		Gelir tablosu	
Gelir ARTIŞ	1.000,-	Gelir ARTIŞ	1.000,-
GİDER ARTIŞ	(30,-)	Gider ARTIŞ (İskonto)	(50,-)
Gider ARTIŞ (STMM)	(800,-)	GİDER ARTIŞ (kargo)	(30,-)
Kâr-Zarar	170,-	Gider ARTIŞ (STMM)	(800,-)
		Kâr-Zarar	120,-

SATILAN MALIN İADESİ: İşletmenin daha önce ticari mal sattığı müşterisi, malların 200,- TL değerindeki kısmını satış koşullarına uygun olmadığı gerekçesi ile iade etmiştir. Geri gelen malların bedeli müşteriye peşin olarak geri ödenmiştir. Geri gelen malın maliyeti 160,- TL'dir.

610 SATIŞTAN İADELER	100 KASA	200,-	200,-
Satılan ticari malın iadesi			
153 TİCARİ MALLAR	621 STMM	160,-	160,-
İade edilen malın maliyet kaydı.			

AZ ÖNCEKİ HALİ		SON HALİ	
Gelir tablosu		Gelir tablosu	
Gelir ARTIŞ	1.000,-	Gelir ARTIŞ	1.000,-
Gider ARTIŞ (İskonto)	(50,-)	Gider ARTIŞ (İade)	(200,-)
GİDER ARTIŞ (kargo)	(30,-)	Gider AZALIŞ (STMM)	160,-
Gider ARTIŞ (STMM)	(800,-)	Gider ARTIŞ (İskonto)	(50,-)
Kâr-Zarar	120,-	GİDER ARTIŞ (kargo)	(30,-)
		Gider ARTIŞ (STMM)	(800,-)
		Kâr-Zarar	80,-

1000-640 stmm-30 kargo-50 iskonto – 200 iade =80 TL Kâr kaldı